

ELS 10 CANVIS RADICALS DEL 68

Ramon Alcoberro

Si “revolució” significa “canvi de règim polític i econòmic”, Maig del 68 va fracassar. Però com a revolució cultural va ser un èxit que encara perdura. Una enquesta publicada per Le Magazine Littéraire al març del 2018 revela que el 79% dels francesos consideren que, en perspectiva històrica, la seva herència ha resultat positiva o molt positiva. El 87% dels electors de Macron i el 78% dels votants de l'ultradretà Front Nacional hi estan a favor. El 68 no va canviar el món, però va canviar la vida. O com deia Sartre: “va augmentar el camp del possible”. La seva crítica “artística” i “moral” de la societat conservadora s'ha consolidat, tot i que en economia l'atur i la precarietat avui siguin més intensos que mai. És absurd afirmar, com Gilles Lipovetsky, que: “l'originalitat [del Maig] fou contestar-ho tot i no proposar res”. Heus ací deu canvis que es van tornar irreversibles després del 68.

1.- L'aparició de la joventut com a nou subjecte històric. Abans de maig del 68 els xiquets i les xiquetes no anaven a la mateixa aula a primària ni al batxillerat i només una ínfima minoria arribava a la Universitat. Amb maig del 68 triomfa una moda, una música i una ràdio pensades exclusivament per a joves.

2.- El dret al propi cos, l'avortament i el divorci. Maig va proclamar que “Un home de cada dos és una dona”. El moviment a favor de l'avortament es potencià a partir del Maig i triomfà finalment amb la Llei Veil en 1974.

3.- La crisi de la família patriarcal. Maig del 68 és una de les poques revolucions que han posat en dubte la mateixa idea de poder polític, però també van destruir tòpics com el del poder patriarcal. Noves formes de família desinstitucionalitzades transformen el paper jeràrquic i institucional del paterfamílies. Els drets sobre els infants es fan igualitaris.

4.- El creixement dels salaris. A França durant la dècada de 1960 el PIB creixia més del 6% cada any. En 1968 el conjunt dels salaris reals van augmentar el 10% en un any i el salari mínim (que aleshores cobraven més de 2 milions de persones) creixé vertiginosament.

5.- L'educació: Abans de 1968 l'educació era bàsicament memorística, només hi accedia una elit i no es feien activitats extraescolars. Els moviments de renovació pedagògica comencen aleshores. La crisi de l'autoritat es reflecteix en la crisi dels models educatius.

6.- El sindicalisme. Va ser el gran perjudicat del Maig, tot i que els anys següents van resultar molt conflictius des del punt de vista laboral arreu d'Europa. El món era aleshores industrial i avui és postindustrial.

7.- L'autonomia i el refús de l'autoritarisme: La reivindicació de l'experiència personal i vital contra la tradició heretada) i la crítica de l'autoritarisme en política van venir per a quedar-se.

8.- L'individualisme: Sarkozy i el seu filòsof de capçalera, Luc Ferry, sempre han denunciat que el Maig fou l'origen de tots els mals i que els trotsquistes i maoistes d'aleshores, per comptes de revelar-se contra la societat de consum, la van consolidar en trencar amb les tradicions comunitàries.

9.- El triomf del “psi”: Amb la revalorització de de la vida quotidiana, Freud és un dels clàssics que emergeixen amb el Maig. La societat se psicologitza i es torna cada cop més neuròtica al mateix temps que decreix la religiositat. Els psicòlegs esdevenen els nous sacerdots.

10.- La revolució en la vida quotidiana: Amb Maig del 68 la revolució va passar de la política (pública) a la vida (privada). La invitació a obrir els ulls i tancar la televisió potser ha fracassat i sota les llambordes no hi havia la platja, però el 68 ens recorda, mig segle més tard, que un altre món possible.